

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/73/2001

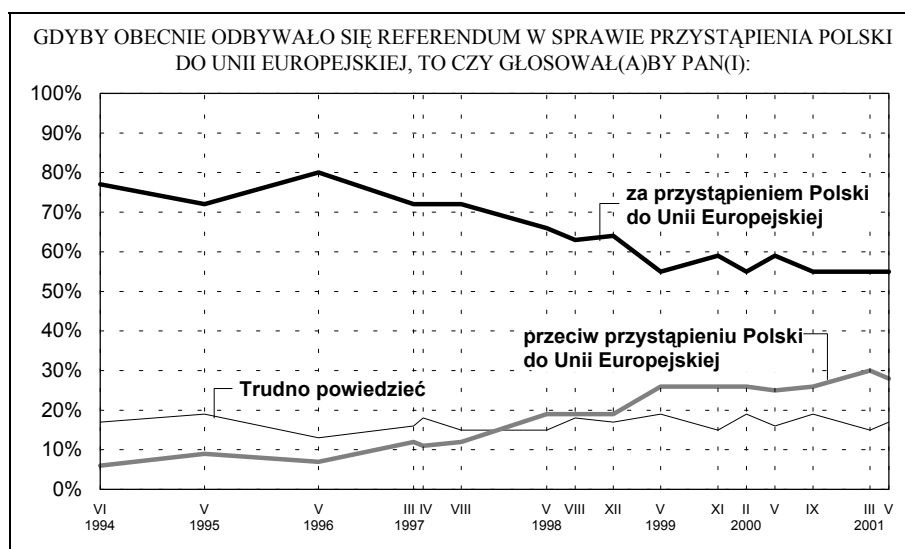
OPINIE O INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W ciągu ostatnich dwóch miesięcy nie zmieniła się liczba zwolenników integracji Polski z Unią Europejską. W ewentualnym referendum w tej sprawie za wejściem do UE opowiedziałoby się 55% ankietowanych. Nieznacznie, w granicach błędu statystycznego, zmalał odsetek przeciwników tego procesu (z 30% do 28%). W ostatnich dwóch latach poparcie dla integracji pozostaje prawie na niezmienionym poziomie.

- Większość badanych (63%) nie zgadza się na członkostwo, które wiązałoby się z ograniczeniami w korzystaniu ze wszystkich możliwości z nim związanych. Uważają oni, że powinniśmy wejść do Unii dopiero wtedy, kiedy będziemy mogli korzystać ze wszystkich praw przysługujących jej członkom. Wyraźnie mniejsza grupa ankietowanych (13%) sądzi, że lepiej by było, aby Polska weszła do Unii Europejskiej tak szybko, jak to możliwe, nawet jeżeli będzie to wymagać rezygnacji z części korzyści związanych z członkostwem.
- Społeczeństwo pozytywnie ocenia potencjalny wpływ członkostwa w UE na odrobienie opóźnień w rozwoju gospodarczym Polski. Blisko połowa badanych (49%) sądzi, że przystąpienie Polski do Unii Europejskiej ułatwi zmniejszenie dystansu dzielącego ją od krajów UE, podczas gdy 12% jest przeciwnego zdania. Co piąty ankietowany (19%) uważa, że integracja nie będzie miała na to wpływu.

Nasilone obecnie dyskusje na temat pożądanej taktyki w negocjacjach z Unią Europejską (np. związane ze stanowiskiem negocjacyjnym w sprawie zakupu ziemi, transferu siły roboczej¹ czy przyszłych dopłat do rolnictwa) sprawiają, że celowe wydaje się regularne śledzenie trendu, jeżeli chodzi o opinie dotyczące integracji. W naszym badaniu² sondowaliśmy zarówno społeczne poparcie dla integracji z Unią Europejską, jak i oczekiwane priorytety w negocjacjach. Po raz kolejny pytaliśmy też o postrzegany przez społeczeństwo wpływ integracji z Unią Europejską na dystans w rozwoju gospodarczym między Polską a Unią.

POPARCIE DLA INTEGRACJI

Od marca bieżącego roku nie zmieniła się liczba zwolenników integracji Polski z Unią Europejską - nadal za wejściem do UE opowiada się ponad połowa ankietowanych (55%). Nieznacznie, w granicach błędu statystycznego, zmalał odsetek przeciwników tego procesu. Co szósty respondent (17%) nie ma wyrobionego zdania na ten temat. Należy przy tym podkreślić, że od maja '99 wskazania te pozostają prawie na niezmiennym poziomie.

Tabela 1

Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VI '94	V '95	V '96	III '97	IV '97	VIII '97	V '98	VIII '98	XII '98	V '99	XI '99	II 2000	V 2000	IX 2000	III 2001	V 2001
	w procentach															
- za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	77	72	80	72	72	72	66	63	64	55	59	55	59	55	55	55
- przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	6	9	7	12	11	12	19	19	19	26	26	26	25	26	30	28
Trudno powiedzieć	17	19	13	16	18	15	15	18	17	19	15	19	16	19	15	17

¹ Por. komunikat CBOS „Czy chcemy pracować w Unii Europejskiej - opinie Polaków, Czechów, Węgrów i Litwinów”, czerwiec 2001.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (132) zrealizowano w dniach od 11 do 14 maja 2001 roku na liczącej 1032 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

Na opinie w sprawie integracji Polski z UE ma wpływ pozycja społeczna respondenta. Wraz ze wzrostem wykształcenia rośnie odsetek zwolenników przystąpienia Polski do krajów Piętnastki, a maleje odsetek przeciwników. Wejście Polski do Unii częściej też popierają badani lepiej oceniający swoje warunki materialne.

Również miejsce zamieszkania wpływa na opinie w tej kwestii. Badani mieszkający na wsi są wyraźnie bardziej sceptyczni wobec integracji niż mieszkańcy miast.

Preferencje partyjne ankietowanych także wpływają na ich stosunek do integracji. Elektoraty PO, AWS i UW są nieco bardziej przychylne przystąpieniu do Unii Europejskiej niż potencjalni wyborcy koalicji SLD-UP i - zwłaszcza - elektorat PSL. Osoby bierne politycznie, niezainteresowane wyborami, są nieco mniej skłonne popierać wejście do Unii niż badani deklarujący udział w wyborach.

Tabela 2

Elektoraty ugrupowań politycznych	Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):	
	za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej
	w procentach	
UW*	80	11
PO	72	19
AWS	70	23
SLD-UP	61	26
PSL	45	39
Niezdecydowani	53	23
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	46	31

* Ze względu na niewielką liczebność tej grupy respondentów wyniki należy traktować z dużą ostrożnością

POSTRZEGANY WPLYW INTEGRACJI NA DYSTANS W ROZWOJU GOSPODARCZYM MIĘDZY POLSKĄ I UNIĄ EUROPEJSKĄ

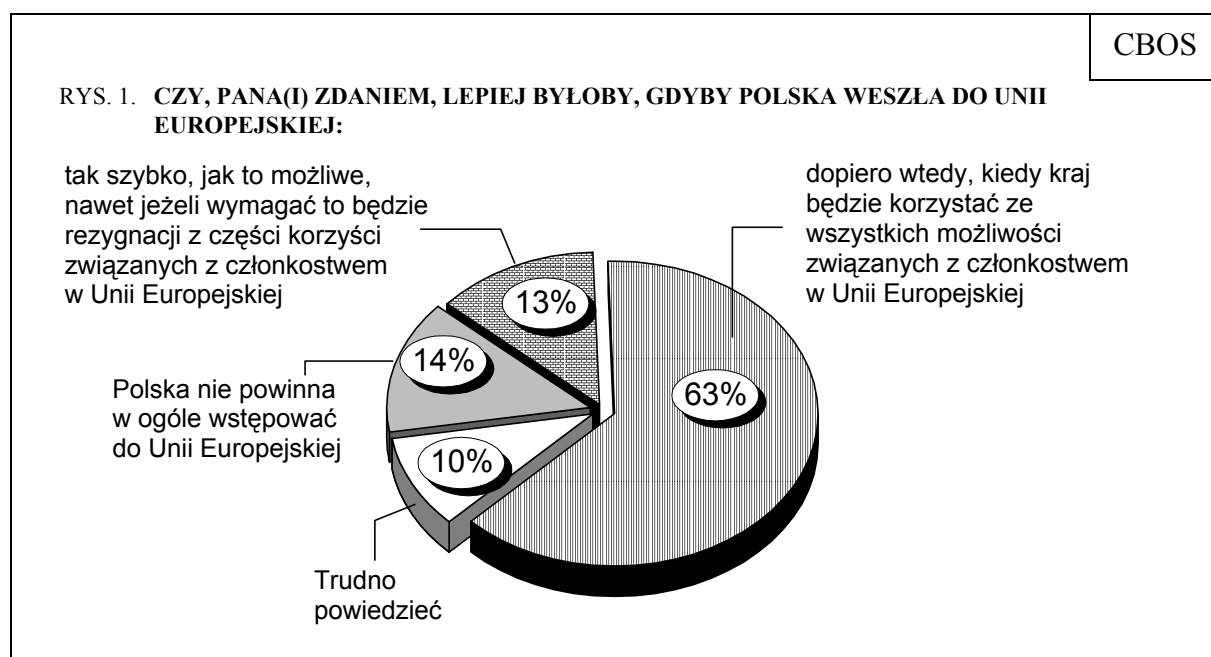
Respondenci pozytywnie oceniają potencjalny wpływ naszego członkostwa w Unii na odrobienie opóźnień w rozwoju gospodarczym Polski. Blisko połowa badanych (49%) sądzi, że przystąpienie Polski do UE ułatwi zmniejszenie dystansu dzielącego nas od krajów Piętnastki, natomiast 12% jest przeciwnego zdania. Co piąty respondent (19%) uważa, że integracja nie będzie miała na to wpływu. W ciągu ostatniego roku opinie w tej kwestii pozostały bez zmian.

Tabela 3

Czy uważa Pan(i), że Polsce łatwiej będzie zmniejszyć dystans w rozwoju gospodarczym, dzielący ją od krajów UE, pozostając poza Unią czy też będąc członkiem Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	V 2000	V 2001
	w procentach	
- wstąpienie Polski do Unii Europejskiej ułatwi zmniejszenie tego dystansu	48	49
- wstąpienie do Unii Europejskiej nie będzie miało na to wpływu	19	19
- wstąpienie Polski do Unii Europejskiej utrudni zmniejszenie tego dystansu	10	12
Trudno powiedzieć	23	20

WSTĘPOWAĆ JAK NAJSZYBCIEJ CZY TYLKO ZAAKCEPTOWAĆ PEŁNE CZŁONKOSTWO?

Większość badanych (63%) nie zgadza się na członkostwo, które wiązałoby się z ograniczeniami w korzystaniu ze wszystkich możliwości z nim związanych. Uważają oni, że powinniśmy wejść do Unii dopiero wtedy, kiedy będziemy mogli korzystać ze wszystkich praw przysługujących jej członkom. Wyraźnie mniejsza grupa ankietowanych (13%) sądzi, że lepiej by było, aby Polska weszła do Unii Europejskiej tak szybko, jak to możliwe, nawet jeżeli będzie to wymagać rezygnacji z części korzyści związanych z integracją.

Blisko połowa respondentów deklarujących głosowanie przeciwko akcesowi Polski do UE w ewentualnym referendum sądzi, że nasz kraj powinien przystąpić do tej organizacji, jednak dopiero wtedy, gdy możliwe będzie pełne korzystanie z praw członkowskich. Wydaje się więc, iż sprzeciw tej grupy nie wynika z oporu wobec samej idei integracji, lecz z braku wiary w możliwość wywalczenia dogodnych warunków, i że osiągnięcie pomyślnych rezultatów rokowań spowoduje znaczne zmniejszenie liczby przeciwników przystąpienia Polski do Unii.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, lepiej byłoby, gdyby Polska weszła do Unii Europejskiej	Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):	
	za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej
	w procentach	
- tak szybko, jak to możliwe, nawet jeżeli wymagać to będzie rezygnacji z części korzyści związanych z członkostwem w Unii Europejskiej	22	2
- dopiero wtedy, kiedy kraj będzie korzystać ze wszystkich możliwości związanych z członkostwem w Unii Europejskiej	74	47
Polska nie powinna w ogóle wstępować do Unii Europejskiej	1	45
Trudno powiedzieć	3	6

Od dwóch lat nie zmienia się w społeczeństwie odsetek zwolenników integracji Polski z Unią Europejską. Większość respondentów sądzi jednak, że powinniśmy przystąpić do UE dopiero wtedy, kiedy będziemy w stanie korzystać z pełni praw przysługujących jej członkom. Może to oznaczać, że opinia publiczna nie jest gotowa do akceptacji ograniczeń w dostępie do tamtejszego rynku pracy już po przystąpieniu Polski do Unii czy też do różnego traktowania rolników polskich i pochodzących z obecnych krajów członkowskich. Jeżeli takie rozwiązania byłyby wprowadzone, stabilne obecnie poparcie dla integracji mogłoby się zmniejszyć. Warto podkreślić, że prawie połowa respondentów deklarujących głosowanie w referendum przeciw przystąpieniu do UE uważa, że Polska powinna się tam znaleźć, jeśli będzie mogła korzystać ze wszystkich dobrodziejstw wynikających z członkostwa.

Opracował

Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w Polsce odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):
1 - za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej; 2 - przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	55	28	17	1032
Płeć				
Mężczyźni	59	30	11	489
Kobiety	50	27	23	543
Wiek				
18-24 lat	61	24	15	147
25-34	59	30	12	182
35-44	51	36	13	208
45-54	61	27	12	202
55-64	56	25	18	113
65 lat i więcej	41	25	35	179
Miejsce zamieszkania				
Wies	45	34	21	385
Miasto do 20 tys.	63	22	14	116
20-100 tys.	59	25	16	197
101-500 tys.	56	29	15	214
501 tys. i więcej mieszk.	67	21	12	120
Wykształcenie				
Podstawowe	41	30	29	273
Zasadnicze zawodowe	59	28	12	291
Średnie	55	28	16	369
Wyższe	75	21	4	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	75	22	3	73
Prac.umysł.hiż.szczębla	65	28	7	95
Pracownicy fiz.- umysł.	53	26	21	98
Robotnicy wykwalifikowani	64	26	10	76
Robotnicy niewykwalifik.	54	33	13	38
Rolnicy	31	46	23	51
Pracujący na własny rach.	60	28	12	38
Bierni zawodowo				
Rencistów	52	24	23	105
Emeryci	48	25	27	204
Uczniowie i studenci	60	24	16	72
Bezrobotni	54	34	13	133
Gospodynie domowe i inni	38	39	23	47
Pracuje w:				
Inst. państw., publicznej	62	28	10	170
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	63	25	12	97
sekt. prywat. poza rolnict.	63	26	11	178
prywatnym gosp. rolnym	32	42	25	77
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	48	31	20	136
276-399	54	36	9	124
400-549	48	33	19	206
550-799	58	20	21	151
Powyżej 799 zł	67	20	13	170
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	34	21	408
Średnie	58	25	17	418
Dobre	66	24	10	205
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	27	30	78
Raz w tygodniu	51	30	19	515
1-2 razy w miesiącu	65	24	12	158
Kilka razy w roku	58	29	14	171
W ogóle nie uczestniczy	57	28	15	106
Poglądy polityczne				
Lewica	60	27	13	328
Centrum	54	30	16	278
Prawica	60	26	13	201
Trudno powiedzieć	41	30	29	220

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, lepiej byłoby, gdyby Polska weszła do Unii Europejskiej:
 1 - tak szybko, jak to możliwe, nawet jeżeli wymagać to będzie rezygnacji z części korzyści związanych z członkostwem w Unii Europejskiej;
 2 - dopiero wtedy, kiedy kraj będzie korzystać ze wszystkich możliwości związanych z członkostwem w Unii Europejskiej; 3 - Polska nie powinna w ogóle wstępować do Unii Europejskiej

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	63	14	10	1030
Płeć					
Mężczyźni	15	67	14	4	487
Kobiety	11	59	14	15	543
Wiek					
18-24 lat	15	67	12	6	147
25-34	14	70	13	3	182
35-44	11	65	17	7	208
45-54	12	66	13	9	202
55-64	15	61	12	12	112
65 lat i więcej	13	46	16	25	179
Miejsce zamieszkania					
Wios	15	54	18	13	385
Miasto do 20 tys.	11	69	13	7	116
20-100 tys.	11	68	11	10	197
101-500 tys.	13	66	12	9	213
501 tys. i więcej mieszk.	13	68	11	8	120
Wykształcenie					
Podstawowe	13	43	20	24	273
Zasadnicze zawodowe	13	68	13	6	291
Średnie	11	72	11	6	367
Wysze	22	67	11	1	97
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	73	13	0	73
Prac. umysł. niż. szczebla	15	68	14	4	95
Pracownicy fiz.-umysł.	8	74	8	9	97
Robotnicy wykwalifikowani	12	81	6	1	76
Robotnicy niewykwalifik.	12	69	12	7	38
Rolnicy	7	65	22	6	51
Pracujący na własny rach.	14	70	16	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	16	48	14	23	104
Emeryci	14	53	15	19	204
Uczniowie i studenci	17	66	11	7	72
Bezrobotni	12	63	18	7	133
Gospodynie domowe i inni	16	43	21	20	47
Pracuje w:					
inst. państw. publicznej	10	74	14	3	170
spółce właścicieli	14	77	8	1	97
prywatnych i państwa	14	70	10	6	177
sekt. pryw. poza rolnict.	8	65	19	8	77
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	15	57	14	13	136
276-399	14	58	18	10	124
400-549	10	66	13	11	205
550-799	16	60	9	14	150
Powyżej 799 zł	20	62	12	5	170
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	58	16	15	407
Średnie	15	63	14	9	418
Dobre	13	74	9	4	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	13	45	15	27	78
Raz w tygodniu	12	63	15	10	514
1-2 razy w miesiącu	15	71	8	6	158
Kilka razy w roku	16	63	12	9	171
W ogóle nie uczestniczy	11	61	19	8	106
Poglądy polityczne					
Lewica	14	65	13	7	326
Centrum	9	72	11	8	278
Prawica	17	60	19	5	201
Trudno powiedzieć	12	50	14	23	220

Tabela 3. Czy uważa Pan(i), że Polsce łatwiej będzie zmniejszyć dystans w rozwoju gospodarczym, dzielący ją od krajów Unii Europejskiej, pozostając poza Unią, czy też będąc członkiem Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem: 1 - wstąpienie Polski do Unii Europejskiej ułatwi zmniejszenie tego dystansu; 2 - wstąpienie do Unii Europejskiej nie będzie miało na to wpływu; 3 - wstąpienie Polski do Unii Europejskiej utrudni zmniejszenie tego dystansu

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	19	12	20	1031
Płeć					
Mężczyźni	55	17	14	14	489
Kobiety	43	20	11	26	543
Wiek					
18-24 lat	58	18	10	14	147
25-34	53	22	16	9	182
35-44	48	24	12	16	208
45-54	52	18	12	18	202
55-64	49	12	14	25	113
65 lat i więcej	35	14	10	41	179
Miejsce zamieszkania					
Wies	40	19	16	26	385
Miasto do 20 tys.	57	10	11	21	116
20-100 tys.	49	20	14	17	197
101-500 tys.	53	25	8	15	214
501 tys. i więcej mieszk.	63	13	7	17	120
Wykształcenie					
Podstawowe	33	16	11	40	273
Zasadnicze zawodowe	49	21	16	15	291
Średnie	54	20	11	15	369
Wyzsze	76	16	6	3	97
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	70	20	7	3	73
Prac. umysł. niż. szczebla	59	22	12	7	95
Pracownicy fiz.- umysł.	51	18	14	18	97
Robotnicy wykwalifikowani	49	23	13	15	76
Robotnicy niewykwalifik.	34	21	32	14	38
Rolnicy	41	17	22	20	51
Pracujący na własny rach.	61	22	10	6	38
Bierni zawodowo					
Renciści	42	17	7	33	105
Emeryci	42	14	10	34	204
Uczniowie i studenci	69	20	2	8	72
Bezrobotni	43	21	14	22	133
Gospodynie domowe i inni	30	17	23	30	47
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	56	23	10	10	170
społce właścicieli	61	16	12	10	97
prywatnych i państwa	56	18	14	12	177
sekt. prywat. poza rolnict.	37	18	23	22	77
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	46	18	12	24	136
276-399	44	24	9	22	124
400-549	52	12	17	20	205
550-799	50	14	10	26	151
Powyżej 799 zł	61	16	8	14	170
Ocena własnych war. mater.					
Złe	40	18	15	28	408
Średnie	52	20	10	19	418
Dobre	61	19	12	8	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	37	14	15	34	78
Raz w tygodniu	47	21	13	20	515
1-2 razy w miesiącu	57	15	8	19	158
Kilka razy w roku	54	19	11	16	171
W ogóle nie uczestniczy	48	14	16	21	106
Poglądy polityczne					
Lewica	53	17	13	16	328
Centrum	55	17	13	15	278
Prawica	54	21	11	14	201
Trudno powiedzieć	31	18	11	39	220